

Innst. O. nr. 34

(2004-2005)

Innstilling til Odelstinget frå næringskomiteen

Ot.prp. nr. 19 (2004-2005)

Innstilling frå næringskomiteen om lov om endringer i lov 25. mars 1994 nr. 7 om sikring mot og erstatning for naturskader (naturskadeloven) og lov 16. juni 1989 nr. 70 om naturskadeforsikring

Til Odelstinget

1. SAMANDRAG

1.1 Hovedinnholdet i proposisjonen

Etter lov 25. mars 1994 nr. 7 om sikring mot og erstatning for naturskader (naturskadeloven) § 1 ytes erstatning for naturskader i de tilfeller hvor det ikke er adgang til å forsikre seg mot skaden ved en alminnelig forsikringsordning. Departementet foreslår i lovproposisjonen visse justeringer av grensene mellom statens naturskadeordning og alminnelig forsikring.

Departementet foreslår at ansvaret for stormskader på skog som hovedregel overføres fra statens naturskadeordning til alminnelig forsikring. Departementet tar imidlertid sikte på å fastsette i forskrift at naturskadeordningen likevel skal tre inn når skadeomfanget er særlig omfattende. Dette vil gjelde når en enkelt skadehendelse overstiger 200 mill. kroner. Skogeiere som ikke har forsikret skogen mot stormskader får ikke erstatning fra naturskadeordningen.

Departementet foreslår videre at ansvaret for naturskade på hage, hageanlegg og gårdsplass samt tilførselsvei overføres til alminnelig naturskadeforsikring etter lov 16. juni 1989 nr. 70 om naturskadeforsikring. Dette vil da bli knyttet til eksisterende forsikringer på bygninger mv. Størrelsen på arealet begrenses oppad til fem dekar, og også skader på tilførselsvei vil bli dekket av naturskadeforsikring for den delen som ligger innenfor dette arealet.

Fristen for å melde fra om oppstått skade foreslås forlenget fra fire uker til tre måneder, samtidig som det blir gitt anvisning på en strengere praksis når det gjelder oppreisning for oversittelse av fristen.

Lovframlegget inneholder også noen presiseringer i forhold til gjeldende lov knyttet til taksering av skader.

Hovedformålet med naturskadeloven er å yte erstatning i de tilfeller hvor det ikke er mulig å tegne alminnelig forsikring mot den aktuelle naturskade. Skadelidte skal gjennom erstatningsordningen kunne settes i stand til å fortsette sin virksomhet etter en naturulykke.

De forslag til endringer i naturskadeloven og lov om naturskadeforsikring som fremmes i denne proposisjonen ble varslet i Landbruks- og matdepartementets budsjettproposisjon for 2005, St.prp. nr. 1 (2004-2005).

Departementets forslag til endringer i naturskadeloven og lov om naturskadeforsikring ble sendt på høring 24. juni 2004 med høringsfrist 30. august 2004. Proposisjonen er utarbeidet med bakgrunn i høringsnotatet og de høringsuttalelser som departementet har mottatt.

1.2 Stormskader på skog

Departementet har tidligere vurdert forholdet mellom naturskadeloven og forsikringsordningene, jf. Ot.prp. nr. 12 (1993-1994) og Innst. O. nr. 23 (1993-1994).

Næringskomiteen kommenterte dette tema også under budsjettarbeidet høsten 2003. Departementet har nå bl.a. vurdert mulighetene for å overføre større ansvar for stormskader på skog til alminnelig forsikring. En har lagt til grunn at de foreslåtte endringer når det gjelder stormskader på skog ikke skal føre til at skadetilfeller blir udekket, og at grensene settes

slik at kostnadene ikke virker hindrende for tegning av forsikring.

Ved skade på skog gis det etter naturskadeloven § 5 annet ledd erstatning etter forskrift fastsatt av Kongen. Stormskader på skog står i dag i en spesiell stilling fordi erstatningen etter denne type skader er delt mellom statens naturskadeordning og alminnelig forsikring.

Skogeiere kan i dag tegne forsikring mot skader forårsaket av storm og brann. Når det gjelder stormskader finnes det to forsikringsordninger; ungskogforsikring og tømmerkogforsikring. Ungskogforsikringen dekker venteverditap og foryngelseskostnader, mens tømmerkogforsikringen dekker økte driftskostnader forårsaket av stormen, redusert salgsverdi som følge av dårligere virkeskvalitet og rotverdien av redusert salgbart kvantum forårsaket av høy stubbing, brekkskader og lignende. Forsikringsutbetaling for stormskade etter ungskog- og tømmerkogforsikring gis maksimalt for et areal som før skade hadde et beregnet tømmervolum, henholdsvis for tømmervolum tilsvarende to års nyttbar tilvekst på forsikret skogeiendom i samme kommune. Forsikringen dekker kun skader i økonomisk drivverdig skog, og skader der det enkelte skadefelt er større enn to dekar.

Den eksisterende delingen mellom den statlige erstatningsordningen og alminnelig forsikring når det gjelder stormskader på skog, innebærer at forsikringsbransjen i dag har kompetanse og erfaring når det gjelder taksering og erstatning av denne type skader. Departementet mente derfor at det må kunne utvikles et forsikringstilbud som dekker all stormskade på skog også ut over 2 års beregnet produksjonsnivå (nyttbar tilvekst). Departementet foreslo i høringsnotatet at skogeierne skal kunne forsikre seg mot stormskade på skog ved en alminnelig forsikringsordning, og at statens naturskadeordning i utgangspunktet ikke lenger har til oppgave å yte erstatning for denne type naturskade. Naturskadeloven § 5 endres i tråd med dette.

Fra forsikringshold er det uttalt at kostnadene ved reassuranse vil bli uforholdsmessig store hvis erstatningsansvaret skal overtas uten noen begrensning mot de helt store katastrofestormer. Departementet foreslo derfor at statens naturskadeordning skal yte erstatning ved de aller største skadehendelsene.

Departementet mente at et slikt tak, hvoretter statens naturskadeordning skal tre inn, kan fastsettes på flere måter. I høringsnotatet ble det foreslått to alternativer:

Alternativ 1:

Statens naturskadeordning trer inn når en enkelt skade samlet overskrider et fastsatt beløp. En har diskutert 150–200 mill. kroner. Når forsikringsselska-

pene kan påvise at det samlet vil bli utbetalt et slikt beløp, trer statens naturskadeordning inn og dekker det overskytende for de skogeiere som var forsikret.

Alternativ 2:

Den gjeldende ordning med privat forsikringsdekning for maksimalt to års beregnet produksjonsnivå utvides til f.eks. 12 års beregnet produksjonsnivå. Statens naturskadeordning trer da inn og erstatter overskytende tap på den enkelte eiendom.

Begge alternativ innebærer at de som ikke har tegnet alminnelig forsikring, heller ikke skal ha rett til erstatning fra statens naturskadeordning ved skader over det tak som blir fastsatt for de alminnelige forsikringsordninger.

Norges skogeierforbund gir uttrykk for at forslaget er både skuffende og problematisk. Skogeierforbundet oppfordrer departementet til ikke å gjennomføre de foreslåtte endringer, og uttaler bl.a. følgende:

"Omleggingen representerer rett og slett en overveltning av utgifter og risiko på næringen, i en tid hvor situasjonen er presset fra før. Mange andre land har sett den norske kombinasjonen av privat forsikringsordning og et offentlig sikkerhetsnett som et forbilde."

NORSKOG (Norsk skogbruksforening) mener også at endringene ikke bør gjennomføres. Foreningen setter spørsmålsteget ved at staten fraskriver seg ansvar knyttet til stormskader på skog i en tid da en må forvente større hyppighet av omfattende naturskader.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag råder på det sterkeste Landbruksdepartementet til ikke å gjennomføre "den drastiske omleggingen av Naturskadefondets skogerstatning som er beskrevet i høringsnotatet". Laget mener at det bør gis bedre tid til å vurdere muligheter, begrensninger og kostnader ved en eventuell endring.

Forsikringsselskapet Skogbrand beklager at det foreslås å endre naturskadeloven slik at naturkatastrofer som kan føre til meget store skader for skogbruket ikke lenger skal være statens ansvar. Skogbrand har gitt uttrykk for at kostnadene med reassuranse vil bli meget store hvis ikke staten tar et ansvar for særlig omfattende skadehendelser.

Når det gjelder spørsmålet om valg av grunnlag for når statens naturskadeordning skal tre inn ved en særlig omfattende skadehendelse, finner departementet på bakgrunn av høringsuttalelsene at det er riktig å velge et fast kronebeløp (alt. 1). Departementet vil foreslå at det i forskrift blir fastsatt et tak på 200 mill. kroner for den enkelte skadehendelse. Når forsikringsselskapene kan dokumentere at det samlet vil bli utbetalt mer enn 200 mill. kroner, skal naturskadeordningen tre inn og dekke det overskytende.

Departementet vil sørge for at det foretas jevnlige inflasjonsjusteringer av beløpet. Departementet vil i forskrift fastsette de nærmere detaljer knyttet til et slikt tak.

Et sentralt spørsmål i forbindelse med den foreslåtte endring er om også de som ikke tegner alminnelig forsikring skal ha rett til erstatning fra statens naturskadeordning ved særlig omfattende skadehendelser. Hovedprinsippet i § 1 nr. 1 i naturskadeloven er at de som ikke har tegnet en alminnelig forsikring når det er anledning til det, ikke får erstatning fra statens naturskadeordning. Dette har som nevnt til nå vært reglene for skader på skog under 2 års beregnet produksjonsnivå (nyttbar tilvekst). Den endring som nå foreslås, fører til at skogeieren som hovedregel overtar risikoen for stormskader på sin skog. Hvis det ikke blir tegnet forsikring, er dette et valg skogeieren selv tar. Når skogeieren selv har valgt ikke å tegne noen forsikring mot stormskader på skog, finner departementet det ikke rimelig at staten skal dekke skader i de tilfeller der skadehendelsen overstiger det tak som blir fastsatt.

Når det gjelder tidspunkt for å få etablert en utvidet forsikringsordning for stormskader på skog, viser departementet til at endringene har vært varslet i rimelig god tid og at det er forutsatt at de skal gjelde fra 1. januar 2005. Departementet går derfor ut fra at markedet får på plass en permanent forsikringsordning, eller om nødvendig en midlertidig forsikringsordning som gjelder fra samme tid.

1.3 Naturskader på hage, hageanlegg og gårdsplass samt tilførselsvei

Skader på hage, hageanlegg og gårdsplasser mv. er et annet tilfelle hvor det er aktuelt å vurdere grensedragningen mellom naturskadeordningen og alminnelige forsikringer. I erstatningssaker som er behandlet av styret for Statens naturskadefond, er det i perioden 1994 til 2003 årlig taksert skader på denne type objekter for 8,8 mill. kroner i gjennomsnitt.

Alminnelige forsikringsordninger gir i dag ikke dekning for naturskader på private hager, hageanlegg og gårdsplasser. Slike naturskader dekkes derfor i dag av den statlige naturskadeordningen, jf. naturskadeloven § 1 sammenholdt med § 3.

Departementet foreslo i høringsnotatet at naturskader på hage, hageanlegg, gårdsplass og deler av tilførselsvei knyttet til bolig- og fritidshus heretter skulle fanges opp av husets brannskadeforsikring, ved at lov om naturskadeforsikring endres, og ikke dekkes av den statlige naturskadeordningen. Det ble foreslått at hage, hageanlegg og gårdsplass skulle være forsikret mot naturskader innenfor et område på maksimalt fem dekar knyttet til bolig- og fritidshus. Skader på arealer knyttet til industrianlegg skulle fortsatt omfattes av den statlige ordningen. Det er

bred enighet om at erstatning for skader på hage, hageanlegg og gårdsplasser, inklusive tilførselsveier, bør kunne overføres fra statens naturskadeordning til alminnelig forsikring.

1.4 Meldefrist for skader

Det er et vilkår for å få erstatning etter naturskadeloven at skaden er meldt til lensmannen, alternativt tingretten utenfor lensmannsdistriktene. Det har vært hevdet at fristen for å melde inn naturskader er for kort, og at dette fører til unødige mange søknader om oppreisning for oversittelse av fristen.

Etter naturskadeloven § 7 skal en skade meldes inn senest fire uker etter at den inntrådte. Begrunnelsen for en så vidt kort meldefrist har dels vært at skadens årsak og omfang blir vanskeligere å fastslå etter hvert som tiden går, dels hensynet til at skadelidte bør kunne komme raskt i gang med gjenoppbygging av skaden.

Departementet mente det er grunnlag for å foreslå endringer i meldefristens lengde og reglene for oppreisning for oversittelse av meldefristen. I høringsnotatet ble meldefristen foreslått forlenget til tre måneder etter at skaden oppstod. Høringsinstansene har gitt sin tilslutning til å endre fristen for å melde fra om naturskader fra fire uker til tre måneder, og departementet fremmer forslag om en lovendring i samsvar med dette. Ved vurderingen av om det skal gis oppreisning for oversittelse av meldefristen, mener departementet det bør legges vekt på skadelidtes mulighet til å melde skaden innen fristens utløp. Det bør være særlige grunner som har ført til fristoversittelsen. Av hensyn til likebehandling bør dette være utgangspunkt for vurderingen av om oppreisning skal gis. Med de kommunikasjonsmuligheter som er i dag, er det naturlig å innskjerpe overholdelsen av slike frister. Nærmere om hva som skal anses som særlige grunner er inntatt i kapittel 9.1, under merknadene til naturskadeloven § 7.

1.5 Reglene om taksering

Departementet har foretatt en vurdering av avkortingsbestemmelsene i naturskadeloven § 11 annet ledd. En mener det ikke er behov for å gjøre vesentlige endringer i disse bestemmelsene, men foreslår noen justeringer i lovtekstene i naturskadeloven § 10 og § 11 annet ledd nr. 4.

Etter en naturskade vil det i noen tilfeller være åpenbart at det ikke er hensiktsmessig å tilbakeføre den skadede tingen til samme stand som den var i før skaden inntraff. Det er viktig å skille mellom hva som er gjenoppbygging av skade, og hva som er sikringstiltak for å hindre at skader skjer igjen. Selv om bruksverdien for eieren er uforandret, kan kvalitets- eller standardhevingen føre til at for eksempel omsetningsverdien på eiendommen stiger. Departementet

foreslo derfor å erstatte begrepet bruksverdi i § 10 med verdistigning slik loven lød før lovendringen i 1979. Endringen i § 10 medfører at § 11 annet ledd nr. 4 ble foreslått endret tilsvarende. Det er ikke kommet bemerkninger fra noen av høringsinstansene til forslaget om å erstatte begrepet bruksverdi med verdistigning, eller de foreslåtte endringer i § 8. Departementet fremmer forslag til endringer i naturskade-loven §§ 8, 10 og 11 annet ledd nr. 4 i samsvar med det som fremgår av kapittel 7.3 i proposisjonen.

1.6 Administrative og økonomiske konsekvenser

Forslagene til lovendringer vil ha visse administrative og økonomiske konsekvenser. De administrative konsekvensene vil særlig bestå i at det arbeidet som styret for Statens naturskadefond i dag har i forbindelse med stormskader på skog og naturskader på hager, hageanlegg og gårdsplasser samt tilførselsvei i hovedsak vil bli overført til forsikringsselskapene.

Basert på erfaringstall for de siste ti år kan det antas at utgiftene til naturskadeerstatninger vil bli redusert med i størrelsesorden ca. 20 mill. kroner pr. år i gjennomsnitt, hvorav ca. 8–10 mill. kroner gjelder redusert utbetaling ved skogskader og ca. 10–12 mill. kroner ved skader på hager, hageanlegg og gårdsplasser mv. Forskriftsendringen knyttet til opphevelse av den øvre beløpsgrense for skadelidtes andel, omtalt i Landbruks- og matdepartementets budsjettproposisjon for 2005, vil gi en ytterligere innsparing på statsbudsjettet på ca. 4 mill. kroner. Forsikringsselskapene vil på sin side beregne en viss økning i forsikringspremiene. For hager, hageanlegg og gårdsplasser forventes økningen å bli beskjeden pga. de relativt lave utbetalingene ved denne type naturskader hensett til det store antallet forsikringstakere. Når det gjelder forsikring av skog mot stormskader, vil premieøkningen bli en del høyere ettersom statistikk for tidligere år viser et relativt større skadeomfang i forhold til innbetalt premie enn ved skader på hager, hageanlegg og gårdsplasser. Det vil imidlertid være anledning til å benytte skogavgiftsmidler til dekning av forsikringspremien. Skogeiere som ikke tegner forsikring, står uten den sikkerhet som naturskadeordningen kostnadsfritt til nå har representert for skader ut over to års beregnet produksjonsnivå.

2. MERKNADER FRÅ KOMITEEN

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, leiaren Olav Akselsen, Bendiks H. Arnesen, Grethe Fossli og Aud Gaundal, frå Sosialistisk Venstreparti, Åsa Elvik og Inge Ryan, og frå Senterpartiet, Odd Roger Enoksen, viser til forslaget frå departementet om at ansvaret for stormskadar på skog som hovudregel skal

overførast frå naturskadeordninga til staten til alminneleg forsikring. Likevel skal naturskadeordninga tre inn når skadeomfanget er særleg omfattande. Dette gjeld når ei enkelt skadehending fører til forsikringsutbetaling på meir enn kr 200 000 000.

Fleirtalet har merka seg at ei samla skognæring er usamd i forslaget om som hovudregel å overføre ansvaret for stormskadar på skog frå naturskadeordninga til staten til alminneleg forsikring. I ei tid med klimaendringar (og?) spørsmål rundt kva som blir konsekvensane av desse, blir forslaget til lovendring oppfatta som eit negativt signal til næringa.

Fleirtalet har òg merka seg at forsikringsselskapet Skogbrand har uttalt at ei endring av forsikringsvilkåra vil føre til at reassuransepremien stig. Skogbrand har dessutan påpeikt at det vil vere umogleg å få etablert ei utvida forsikringsordning før årsskiftet, og at ei ordning tidlegast vil få verknad frå 2006.

På denne bakgrunnen vil fleirtalet gå mot forslaget frå departementet om endring av § 5 i naturskadelova.

Fleirtalet er samd med departementets merknader og forslag til endringar i naturskadelova §§ 7, 8, 10 og 11 eller til endringane i lov om naturskade-forsikring § 1 første ledd.

Medlemene i komiteen frå Høgre, Silja Ekeland Bjørkly, Ivar Kristiansen og Michael Momyr, frå Framstegspartiet, Øystein Hedstrøm og Lodve Solholm, og frå Kristeleg Folkeparti, May-Helen Molvær Grimstad og Einar Steensnæs, viser til framlegget frå departementet om at ansvaret for stormskadar på skog skal overførast frå naturskadeordninga til staten til alminneleg forsikring. Likevel skal naturskadeordninga tre inn når skadeomfanget er særleg omfattande. Dette gjeld når ei enkelt skadehending fører til ei forsikringsutbetaling på meir enn kr 200 000 000.

Desse medlemene viser vidare til St.prp. nr. 1 (2004-2005) frå Landbruks- og matdepartementet og Stortinget si handsaming av denne, jf. Budsjettinnst. S. nr. 8 (2004-2005), der Stortinget slutta seg til endringane i naturskadeordninga innafor eit samla budsjettopplegg. Dette inneber at kostnadene til den statlige naturskadeordninga blir redusert med om lag 24 mill. kroner årleg i gjennomsnitt.

Desse medlemene sluttar seg etter dette til hovudlinjene i departementet sitt framlegg til endringar i lov 25. mars 1994 nr. 7 om sikring mot og erstatning for naturskadar (naturskadeloven) og lov 16. juni 1989 nr. 70 om naturskadeforsikring.

Desse medlemene har merka seg at skognæringa ikkje er einig i framlegget knytt til naturskadelova § 5 om at ansvaret for stormskadar på skog

som hovedregel blir overført frå staten si naturskadeordning til alminneleg forsikring. Desse medlemene har òg merka seg at forsikringsselskapet Skogbrand har peikt på at ei utvida forsikringsordning på dette området først kan vere på plass i 2006.

Desse medlemene vil peike på at hovudformålet med naturskadelova er å yte erstatning i dei tilfeller det ikkje er mulig å teikne alminneleg forsikring mot den aktuelle naturskaden. For stormskadar på skog finst det i dag eit forsikringstilbod i marknaden.

Desse medlemene meiner at dette tilbodet må kunne bli utvikla vidare. Det vil òg vere mogleg å utvikle nye forsikringsordningar i konkurranse med dei som nå er i marknaden. Private aktørar kan ikkje konkurrere med ei ordning finansiert over statsbudsjettet. For å leggje til rette for ei framtidsretta utvikling av private ordningar er det difor viktig at staten reduserer sitt tilbod.

Desse medlemene sluttar seg derfor til at ansvaret for stormskadar på skog som hovedregel blir ført over frå staten si naturskadeordning til alminnelig forsikring.

Desse medlemene støtter også framlegget om at endringa skal tre i kraft frå 1. januar 2005. Endringa har vore varsla i rimeleg god tid, og marknaden må om nødvendig få på plass ei mellombels forsikringsordning som gjeld frå same tid.

Desse medlemene er elles samd med departementet sine merknader og forslag til endringar i naturskadelova §§ 7, 8, 10 og 11 og lov om naturskade-forsikring § 1.

3. FORSLAG FRÅ MINDRETAL

Forslag frå Høgre, Framstegspartiet og Kristelig Folkeparti:

§ 5 skal lyde:

Det gis ikke erstatning for skade på avling på rot, skip og småbåter og ting i disse, luftfartøy, fiskeresskap, utstyr i sjøen for produksjon av fisk, fisk i steng, lås eller dam, antenner, skilt o.l., utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen, kontanter og verdipapirer. *Det gis heller ikke erstatning for stormskader på skog, dersom ikke noe annet følger av nærmere forskrifter gitt av Kongen. I tilfeller som nevnt i første punktum kan fondsstyret likevel gi hel eller delvis erstatning dersom særlige forhold tilsier det og det ikke er adgang til å forsikre seg mot slike skader nevnt i første setning ved en alminnelig forsikringsordning.*

Er det tinglyst erklæring som nevnt i § 14, ytes det ikke erstatning for skade på byggverk oppført etter at tinglysing er skjedd, eller for løssøre som befinner seg i byggverket, når skaden er av slik art som erklæringen gjelder. Der det er tinglyst slik erklæ-

ring, kan det ikke ytes erstatning for skader inntrådt etter at det er gitt tilskudd til fraflytting basert på hele eiendommens verdi. *Kongen kan gi forskrift om at det ikke skal gis erstatning for visse arter av byggverk.*

4. TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Tilrådinga frå komiteen vert fremmjå av ein samla komité.

Komiteen har elles ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjere slikt

vedtak til lov

om endringer i lov 25. mars 1994 nr. 7 om sikring mot og erstatning for naturskader (naturskadeloven) og lov 16. juni 1989 nr. 70 om naturskade-forsikring

I

I lov 25. mars 1994 nr. 7 om sikring mot og erstatning for naturskader (naturskadeloven) gjøres følgende endringer:

§ 7 skal lyde:

Det er et vilkår for å få erstatning at skaden er meldt til lensmannen - utenfor lensmannsdistrikt til tingretten - senest *tre måneder* etter at den er *inntrådt*. *Fondsstyret* kan bestemme at saken skal tas under behandling selv om meldingsfristen er oversittet dersom *særlige grunner* taler for det.

§ 8 skal lyde:

Taksten fastsettes ved skjønn som i lensmannsdistrikt styres av lensmannen. Utenfor lensmannsdistrikt oppnevnes takststyreren av tingretten. Skaden skal takseres så snart som mulig.

Fondsstyret kan med samtykke fra skadelidte bestemme at skaden takseres på annen måte. Ved mindre skader kan fondsstyret godta skadelidtes skadeoppgave.

Takststyreren skal vurdere om det er grunnlag for å avholde takst. Kommer takststyreren til at det ikke bør holdes takst fordi skademeldingen er kommet for sent, eller fordi vilkårene for erstatning ikke foreligger, sender styreren meldingen med sin uttalelse til fondsstyret. Det samme gjelder dersom styren finner at annet ledd bør anvendes, eller dette er begjært av skadelidte. Fondsstyret avgjør om takst blir holdt. Fondsstyrets vedtak kan ikke påklages.

Skadelidte kan kreve takst på egen bekostning dersom fondsstyret vedtar at takst ikke skal holdes.

Fristen for å kreve takst er to uker etter at han fikk melding om vedtaket. Ender saken med at han får erstatning, har han krav på dekning av omkostningene overensstemmende med reglene i § 9 fjerde ledd.

§ 10 første ledd skal lyde:

Kan skaden gjenopprettes, settes taksten til omkostningene ved det. Vil den skadde gjenstand etter utbedringen få større *verdi* enn den hadde før skaden inntraff, skal *verdistigningen* takseres særskilt. Der- som det kan være grunn for fondsstyret til å sette vil- kår som nevnt i § 14 annet ledd, skal utgiftene til slike tiltak takseres særskilt.

§ 11 annet ledd nummer 4 skal lyde:

4. Ved fastsetting av erstatning kan fondsstyret trekke fra den takserte *verdistigningen* etter § 10 der- som det finnes rimelig.

II

I lov 16. juni 1989 nr. 70 om naturskadeforsik- ring gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Ting i Norge som er forsikret mot brannskade, er også forsikret mot naturskade, dersom skaden på vedkommende ting ikke dekkes av annen forsikring. Med naturskade forstås skade som direkte skyldes naturulykke, så som skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd. *Er den forsikrede ting et bolighus eller fritidshus, omfatter forsikringen også naturskader på hage, hageanlegg og gårds plass oppad begrenset til 5 dekar, inkludert den delen av en tilførselsvei som ligger innenfor hagen, hageanleg- get og gårds plassen.*

III

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i næringskomiteen, den 7. desember 2004

Olav Akselsen

leiar

Åsa Elvik

ordførar

Vedlegg 1

Brev fra næringskomiteen til Landbruks- og matdepartementet v/statsråden, datert 17. november 2004.

Ot.prp. nr. 19 (2004-2005), Lov om endringer i lov 25. mars 1994 nr. 7 om sikring mot og erstatning for naturskader (naturskadeloven) og lov 16. juni 1989 nr. 70 om naturskadeforsikring

Næringskomiteen har for tiden til behandling Ot.prp. nr. 19 (2004-2005) Lov om endringer i lov 25. mars 1994 nr. 7 om sikring mot og erstatning for naturskader (naturskadeloven) og lov 16. juni 1989 nr. 70 om naturskadeforsikring.

Det sies i Ot.prp. nr. 19 (2004-2005) følgende: "Departementet foreslår at ansvaret for stormskader på skog som hovedregel overføres fra statens natur-

skadeordning til alminnelig forsikring. Departementet tar imidlertid sikte på å fastsette i forskrift at naturskadeordningen likevel skal tre inn når skadeomfanget er særlig omfattende. Dette vil gjelde når en enkelt skadehendelse overstiger 200 mill. kr. Skogeiere som ikke har forsikret skogen mot stormskader får ikke erstatning fra naturskadeordningen."

Noen av medlemmene i komiteen har i den sammenheng følgende spørsmål: Gjelder grensen på 200 mill. kr totalskaden eller er det en grense for de av skogeierne som er forsikret? Hvorfor er grensen på 200 mill. kr valgt?

Vedlegg 2

Brev fra Landbruks - og matdepartementet v/statsråden til næringskomiteen, datert 22. november 2004.

Vedrørende Ot.prp. nr. 19 (2004-2005) om lov om endringer i naturskadeloven og lov om naturskadeforsikring

Jeg viser til Deres brev av 17. november 2004.

Som det fremgår av proposisjonen legger departementet opp til at det i forskrift vil bli fastsatt at statens naturskadeordning skal tre inn når skadeomfanget ved en enkelt skadehendelse overstiger 200 mill. kr. Denne grensen gjelder totale skader på landsbasis for dem som er forsikret. Det vil si at når forsikrings-selskapene kan dokumentere at det samlet vil bli utbetalt mer enn 200 mill. kr, skal statens naturskadeordning tre inn og dekke det overskytende.

Det er fra forsikringshold gitt uttrykk for at kostnadene med reassuranse vil bli meget store hvis ikke staten tar et ansvar for særlig omfattende skadehendelser. Grensen er satt til 200 mill. kr da dette antas å være et nivå som sikrer muligheten for reassuranse, og samtidig gjør at statens naturskadeordning bare unntaksvis vil tre inn, jf. at formålet med lovendringen er at ansvaret for stormskader på skog i hovedsak skal ivaretas ved alminnelig forsikring. Statistikk viser at det i løpet av de siste 20 årene kun er nyttårsorkanen i 1992 som har resultert i erstatningsutbetalinger på mer enn 150 mill. kr.

Vedlegg 3

Brev fra næringskomiteen til Landbruks- og matdepartementet v/statsråden, datert 24. november 2004.

Ot.prp. nr. 19 (2004-2005), Lov om endringer i lov 25. mars 1994 nr. 7 om sikring mot og erstatning for naturskader (naturskade-loven) og lov 16. juni 1989 nr. 70 om naturskadeforsikring

Næringskomiteen har for tiden til behandling Ot.prp. nr. 19 (2004-2005) Lov om endringer i lov 25. mars 1994 nr. 7 om sikring mot og erstatning for naturskader (naturskadeloven) og lov 16. juni 1989 nr. 70 om naturskade-forsikring. Komiteen sendte brev til departementet angående ovennevnte sak

17. november. Med henvisning til departementets svar av 22. november har enkelte av komitens medlemmer følgende spørsmål:

a) Hva er departementets vurdering av følgende utdrag fra Skogbrands høringsuttaalelse til Landbruksdepartementet av 26. august 2004, side 9: "Skogbrand er av den mening at det beste vil være å etablere et tak ut fra samlet skade et enkelt år slik at når skadeutbetalingene overstiger et visst nivå dek-

ker staten overskytende. Staten blir en "reassurandør". Dette taket må settes ut fra hvor stor del av skogarealet som er forsikret skal det ha den effekten at forsikringspremien skal kunne reduseres. Da vil det kunne føre til at flere skogeiere ville finne det attraktivt å delta i den dugnaden en forsikringsordning av denne type er. Reassuransepremien er penger som i dag i det vesentligste betales ut av landet for en risiko som er svært lav. Selskapet fikk for eksempel erfaring at reassuransepremien doblet seg som en følge av 11. september-katastrofen i New York. Skogbrand har den erfaring at den premien selskapet må betale er svært høy i forhold til den risiko som faktisk avlastes. I en slik sammenheng kan myndighetene delta på en virkningsfull måte.

Sett fra Skogbrands side vil derfor det å etablere et øvre tak gi størst positiv effekt totalt sett. Hvis det taket settes for høyt vil det imidlertid heller ha negativ enn positiv effekt fordi Skogbrand ville være nødt

til å kjøpe reassuranse opp til taket som myndighetene setter. Grunnen er at et slikt tak sier noe om vurdering av risiko. Det ideelle ville være at Staten gikk inn som full reassurandør slik at vi slapp å betale mye penger ut av landet for en risiko som isolert sett er meget lav."

b) På side 6 i proposisjonen står det: "Departementet går derfor ut fra at markedet får på plass en permanent forsikringsordning, eller om nødvendig en midlertidig forsikringsordning som gjelder fra samme tid." Av eit oppslag i avisa Nationen den 16.11.04 uttaler administrerende direktør i Skogbrand, John Høsteland, at det er uaktuelt å få på plass ei slik ordning frå 01.01.05, og at det vil ta minst eitt år. Skogbrand er den einaste aktøren i denne marknaden. Korleis vurderer departementet denne situasjonen?

Vedlegg 4

Brev fra Landbruks - og matdepartementet v/statsråden til næringskomiteen, datert 26. november 2004.

Vedrørende Ot.prp. nr. 19 (2004-2005) om lov om endringer i naturskadeloven og lov om naturskadeforsikring

Jeg viser til Deres brev av 24. november 2004 og har følgende kommentarer til de spørsmål som stilles.

Til spørsmål a:

Departementet finner grunn til å understreke at hovedformålet med naturskadeloven er å yte erstatning i de tilfeller hvor det ikke er mulig å tegne alminnelig forsikring mot den aktuelle naturskade. For stormskader på skog finnes det i dag et forsikringstilbud i markedet. Departementet mener at dette tilbudet kan utvikles videre, eller det kan utvikles konkurrerende ordninger, og at statens naturskadeordning som hovedregel ikke lenger skal erstatte denne type skade. Dersom staten ikke reduserer sitt tilbud i den nåværende ordning, vil en utvikling av private forsikringsordninger ikke finne sted, ettersom ingen private aktører kan konkurrere med ordninger finansiert over statsbudsjettet.

Departementet har i proposisjonen foreslått at statens naturskadeordning skal tre inn når skadeutbetalingene overstiger et visst beløp. Naturskadeord-

ningen skal for denne type skader heretter være en ren katastrofeordning. Departementet er klar over at reassuransepremien for forsikringsbransjen stiger ved økende grense for når staten skal tre inn. Det må her også legges til at selv om forslaget medfører økte kostnader i forsikringspremie, vil private forsikringsordninger på dette området likevel vil være gunstigere enn ellers ved at staten forplikter seg til å tre inn når erstatningsutbetalingene ved en enkelt skadehendelse overstiger et visst nivå. Departementet vil i den sammenheng også nevne at det er anledning til å bruke skogavgiftsmidler til dekning av forsikringspremien.

Departementet ser det som uaktuelt at staten skal inngå som reassurandør slik Skogbrand går inn for. Det er ikke statens oppgave å engasjere seg innen forsikringsbransjen som baserer seg på fri konkurranse i et åpent marked.

Til spørsmål b:

Departementet vil her vise til at forsikringsbransjen ble varslet tidlig i 2004 om den endring av naturskadeloven som nå foreslås innført fra 1. januar 2005 for stormskader på skog. Det forventes at bransjen om nødvendig finner en midlertidig løsning.